

Benutting van beschikbare subsidies bij de uitvoering van het takenpakket energie binnen de RUD

Omvang takenpakket energie

Ten behoeve van de aanvraag van de SPUK-THE subsidie is omvang van het takenpakket energie in beeld gebracht. Het totale takenpakket waarbij met relatief lage controlefrequenties is gerekend kwam toch uit op een structurele workload van 12 Fte! Deze berekening is gepresenteerd in het LMO van september 2022 voorafgaande aan de aanvraag van de SPUK-THE subsidie.

Sinds 1 juli 2023 zijn er een aantal energie-taken aan het werkpakket van de gemeenten en RUD's toegevoegd. Daarover is op de medewerkers dag op 8 juni 2023 een presentatie gegeven. Voor die presentatie was de benodigde formatie opnieuw berekend. De nieuwe berekening kwam uit op structureel 13,1 Fte voor de uitvoering van de basistaken, terwijl de RUD LN op dat moment slechts 2,66 Fte beschikbaar had. Deze presentatie is geplaatst op de RUD-site.

Beschikbare middelen

Versterkte Uitvoering Energiebesparings- en informatieplicht (VUE-regeling).

In 2023 kunnen we nog gebruik maken van de gereserveerde gelden uit de VUE-regeling periode 3 (VUE-3). Het gaat om een bedrag van iets minder dan € 330.000. Eind september was circa 75% ervan benut. De middelen die eind dit jaar niet zijn benut vloeien terug in de staatskas. De VUE-gelden staan met een bedrag per gemeente gereserveerd bij RVO op een rekening. Deze staan daarom (waarschijnlijk) niet in de begrotingen van de afzonderlijke gemeenten en evenmin in de financiële boekhouding van de RUD. De gelden worden uitbetaald aan het door de RUD ingeschakelde adviesbureau nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Dit geschiedt op basis van een door de RUD goedgekeurde declaratie. Het adviesbureau ReDo heeft opdracht gekregen om de taken voor de RUD LN uit te voeren.

Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE).

Gedurende de jaren 2023 t/m 2026 kunnen we circa 2 miljoen inzetten voor het in dienst nemen van medewerkers bij de RUD LN. Het takenpakket van deze in dienst te nemen medewerkers is beschreven in het projectplan wat is ingediend bij de aanvraag van deze SPUK gelden.

De medewerkers binnen de RUD met energie-expertise hebben allen zitting in de kennisgroep energie. Sinds eind 2022 is het aantal deelnemers aan deze kennisgroep afgenomen. Dat maakt dat er een extra uitdaging ligt om aan de randvoorwaarde voor de inzet van de SPUK-THE subsidie te voldoen. Een randvoorwaarde is namelijk dat deze enkel als additionele middelen ingezet kunnen worden, dat wil zeggen bovenop de bestaande inzet.

Benutting subsidies

VUE-3

VUE-3 middelen dienen voor eind 2023 te zijn benut. Het ziet ernaar uit dat dit met een flinke eindsprint door Redo en met ondersteuning vanuit de energiecoördinator(s) en wat extra aandacht vanuit de gemeenten die nog gelden uit de VUE-3 regeling konden benutten, gaat lukken. Deze eindsprint is ingezet na de presentatie op de medewerkersdag op 8 juni 2023.

SPUK-THE

In 2023 is slechts een klein deel van de beschikbare subsidie benut. Sinds 1 augustus is er een coördinator energietoezicht in dienst voor 13,5 uur per week. De werving was in eerste instantie

mislukt omdat de enige kandidaat zich terugtrok. Andere omgevingsdiensten worstelen ook met deze problematiek omdat de arbeidsmarkt zeer krap is. De SPUK-subsidiestroom heeft in heel Nederland geleid tot een hausse aan vacatures, terwijl het aanbod vanuit de arbeidsmarkt niet is toegenomen.

Hoe verder: de geboden kans zoveel mogelijk benutten!

In de risico paragraaf bij de begroting van de RUD LN benoemde is het risico benoemd dat we mogelijk de ontvangen subsidie moeten terugbetalen. Dit is misschien een te beperkte voorstelling van zaken. In feite is het de bedoeling om de subsidie zo in te zetten dat voor alle gemeenten in de regio extra werk kan gebeuren. Het was misschien beter om te zeggen dat we er vooral voor willen waken dat we de uit te voeren taken niet uit eigen zak hoeven te betalen.

In september 2022 is in het lijnmanagersoverleg een presentatie gegeven van de hoeveelheid werk die op ons lag te wachten als het gaat om de energie gerelateerde taken voor de RUD LN. Uit de berekening kwam naar voren dat we toen grofweg 12 Fte nodig zouden hebben om de komende jaren onze energietaken op een adequate wijze uit te voeren. De logische vervolgstap was om de SPUK-THE subsidie aan te vragen, maar **daarnaast zullen de gemeenten in hun uitvoeringsprogramma extra middelen/formatie op moeten nemen om het gewenste peil te bereiken, Dat beroep is ook op de lijnmanagers gedaan. Het werd duidelijk dat er grote verschillen zijn bij de deelnemers. De ene gemeente heeft juist extra inzet (incidenteel) gedaan, maar anderen hebben soms zelf geen uren voor energietoezicht in hun gemeentelijk UP staan.**

De SPUK THE is bedoeld voor een extra inspanning, dus additioneel op bestaand werk. Er moest een uitvoeringsplan geschreven worden waarmee deze subsidie kon worden aangevraagd. Op **2 december 2022** werd de subsidie aan de RUD LN toegekend.

Het toegekende bedrag was volgens onze berekening in 2022 voldoende om gedurende vier jaar 4,2 Fte in te zetten. Uit de subsidievoorwaarden bleek dat deze formatie alleen in aanmerking komt voor subsidie als de medewerkers in dienst zijn dienst bij de RUD LN (inhuur mag niet). Gemeenten kunnen dus niet rechtstreeks de SPUK THE inzetten. Dit was voor de deelnemers een heikel punt. Deze voorwaarde is daarom nogmaals bij de subsidieverlener gecheckt en werd andermaal bevestigd. Dit betekent dat we behalve een coördinator, ook uitvoerend personeel in dienst moeten krijgen bij de RUD LN. Waar haal je die vandaan in een gespannen arbeidsmarkt?

Om dit te realiseren is het volgende bedacht. De RUD LN neemt bestaande medewerkers die energietaken doen bij deelnemers in dienst. Op de vrijvallende formatieplaatsen bij de gemeenten kan worden geworven en/of worden ingehuurd. Voor inhuur kan deels een beroep worden gedaan op het bedrijf dat nu de VUE-3 regeling uitvoert (ReDo), hiermee worden medewerkers die daar werken aan onze regio gebonden. De RUD LN maakt raamwerkafspraken met ReDo die de gemeenten kunnen benutten. Er ontstaat zo een regionaal energieteam dat, onder gezamenlijk coördinatie, een regionaal meerjarenprogramma uitvoert. Dus maximale benutting van de subsidie én van de gebundelde regionale kennis en capaciteit.

Het AB heeft na het instemmen met de subsidieaanvraag de verdere uitwerking bij het DB neergelegd. Het DB heeft aangegeven met de geschetste opzet te kunnen instemmen. Het uitvoeren van dit plan vraagt natuurlijk als eerste dat de betrokken medewerkers hieraan willen meewerken. Verder is ook de medewerking van de "toeleverende" gemeenten uiteraard broodnodig. Bij het implementeren van dit idee hebben we enkele uitdagingen:

- Het in dienst krijgen van bestaande medewerkers kost meer tijd (arbeidsvoorwaarden, afspraken met de betreffende gemeenten). Inmiddels zijn de gesprekken met die medewerkers zover gevorderd dat we verwachten dat deze per 1 januari 2024 in dienst kunnen treden bij de RUD.
- Er zijn minder medewerkers/uren dan we ten tijde van de aanvraag van de subsidie in konden zetten. De oorzaken zijn dat mensen uitstromen of minder gaan werken of andere taken kregen. Dit wegvallen van energie-expertise is niet ingevuld door nieuwe instroom bij de deelnemende gemeentes.

- De beoogde inzet van ReDo is in omvang zodanig dat er Europees moet worden aanbesteed. De aanbesteding van werk zal dus via iGom (of een gelijksoortige partij) moeten verlopen.
- Sommige gemeenten willen niet meewerken aan de uitvoering van het idee of aan de faciliteiten die hiervoor nodig zijn. Hierbij speelt een rol dat na afloop van de subsidie er binnen de RUD LN geen dekking meer is voor de medewerkers (eind 2026). De RUD LN heeft zelf geen financiële middelen en vanuit de gemeenten is er geen structurele dekking voor de energie gerelateerde taken. Daarom wordt gevraagd een terugkeergarantie voor medewerkers af te geven. In een enkel geval is dit niet nodig vanwege bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit vraagt overleg met de betrokken gemeenten.

Omdat we in de afgelopen periode de subsidie slechts voor een klein deel hebben kunnen inzetten is globaal te berekenen dat we de komende drie jaar 4,2 +4,2/3 dus circa 5.6 Fte per jaar in dienst kunnen nemen. Omdat we al wel een deel van de subsidie hebben benut met het deels invullen van de coördinatiefunctie zal de werkelijke formatieruimte iets lager uitkomen.

Hoeveel dat exact zal zijn zal blijken als het bijgestelde uitvoeringsplan voor de inzet van de SPUK-THE gelden gereed is. Aan de bijstelling van dat uitvoeringsplan wordt momenteel gewerkt. Dit dient in concept gereed te zijn voor **5 december** zodat we dit kunnen bespreken in het geplande **ambtelijk overleg met RvO**.

Onzekerheid wegnemen

Op twee fronten dient duidelijkheid te worden verkregen.

Gemeenten dienen energietoezicht structureel en adequaat op te nemen in het uitvoeringsprogramma van hun individuele gemeente voor de RUD. Dat betekent niet enkel benoemen wat er moet gebeuren maar ook het beschikbaar stellen van daarvoor benodigde middelen en/of menskracht.

Gemeenten aan zet: Gemeenten kunnen voor 2023 nog additioneel taken toevoegen aan het reeds aangeleverde uitvoeringsprogramma. Voor de jaren 2024 en volgende dient de energieopgave volwaardig in het uitvoeringsprogramma opgenomen te zijn.

RvO (de uitvoeringsinstantie voor subsidieregelingen) en het ministerie dienen meer duidelijkheid te geven over hoe er omgegaan wordt met de randvoorwaarden de gelden voor het benutten van deze SPUK-gelden.

RUD aan zet: Op 5 december staat er een gesprek gepland hierover op ambtelijk niveau met EZK. Wellicht zijn er vervolgesprekken noodzakelijk.

Menskracht organiseren en een effectieve en efficiënte samenwerking organiseren.

Indien de gevraagde duidelijk is verkregen kan gewerkt worden aan het verder invullen van de vacatureruimte die is verkregen met de SPUK-THE gelden.

Dit kan inhouden dat we additioneel personeel gaan werven. In de eerste plaats gingen we ervan uit dat het voldoende zou zijn om de mensen met expertise op het deskundigheidsgebied energie werkzaam binnen onze RUD aan deze opgave te verbinden door ze een aantrekkelijk en uitdagende functie aan te bieden. Zoals aangegeven is hiervoor echter ook de medewerking nodig van de gemeenten waar deze medewerkers nu in dienst zijn.

Verder is het wenselijk dat we:

- de expertise van ReDo langdurig aan ons verbinden,
- nieuwe mensen opleiden met gebruikmaking van landelijke opleidingstrajecten die in 2024 worden georganiseerd,
- administratieve en juridische ondersteuning organiseren.

In de huidige constellatie heeft de RUD LN (in feite alleen een coördinatiecentrum) te weinig armslag om dit zelfstandig zonder de volledige medewerking van de gemeenten dit traject op te pakken. Het takenpakket "energie" is in de afgelopen twee jaar sterk uitgebreid en is in belang fors toegenomen, terwijl we zien dat de structurele inbedding van die taken in de uitvoeringsplannen onvoldoende heeft plaats gevonden.

De SPUK-THE regeling vraagt om een solide programmering van taken over de looptijd van de regeling tot eind 2026. Dat past niet bij de huidige werkwijze van het netwerk construct waarbij slechts per jaar wordt geprogrammeerd. Het is daarom risicovol om meerjarige verplichtingen aan te gaan.

De meeste, zo niet alle gemeenten hebben een forse ambitie op het onderwerp energie dat rechtvaardigt naar onze mening een aanpak die erop is gericht om de geboden kans zoveel mogelijk te benutten. We willen op de ingeslagen weg door gaan en verwachten de benodigde ondersteuning van de gemeenten.

Planning

- Op 8 en 15 november is overleg met de gemeentes
- In november krijgen de betrokken medewerkers een definitief bod
- Op 5 december is er overleg met de subsidieverlener over het bijgestelde uitvoeringsplan
- Werving van resterend benodigde capaciteit volgt (afhankelijk van het voorgaande).